

Besøget på Arbejdermuseet

Hvad kan I huske?

Snak om billederne

Arbejde på havnen

Fritid med familien

Opgave 1

Besøget på Arbejdermuseet

Familien Sørensens
køkken

Familien Sørensens
stue

Familien Sørensens boliger i København

Læs teksten

Indsæt ordene i boksen i teksten

Der er to ord, du ikke skal bruge

Familien Sørensens boliger i København

Da familien Sørensen flyttede til København, var det svært at finde en lejlighed. Karen Marie og Peter Martin kunne ikke finde en lejlighed, der var _____ nok til dem begge to og deres datter, Louise. I de _____ par år boede de derfor hver for sig på _____ værelser. Det var meget almindeligt dengang, at arbejderfamilier boede hver for sig, og familierne flyttede tit fra sted til sted.

I 1884 lejer Karen Marie et værelse, hvor hun og Louise _____ ind. Det er på Østerbro i København. Et halvt år _____ flytter Peter Martin ind. De har ikke noget køkken, og de har ikke noget badeværelse. Men de bor sammen nu, og det er det vigtigste!

Efter syv år i København får familien deres _____ lejlighed. Den er lille og mørk, og der er ikke noget badeværelse. _____ er et køkken, og i køkkenet er der en vandhane – det er luksus på dette tidspunkt. Så familien Sørensen er meget _____ for deres nye lejlighed. Men der er ikke meget _____ i lejligheden. Peter Martin og Karen Marie har nu tre børn – og der er en ny baby på vej..!

egen	første	fordi	glade
plads	små	stor	flytter
	senere	lille	men

Familien Sørensens boliger i København

Spørgsmål til teksten

1. Hvor bor Karen Marie og Peter Martin, lige da de flytter til København?
2. Hvad er der ikke i det første værelse, hvor de bor sammen?
3. Hvorfor er Karen Marie og Peter Martin glade for at bo på et værelse?
4. Hvor lang tid går der, før familien får deres egen lejlighed?
5. Hvad er det for en luksusting, der er i deres første lejlighed?
6. Hvor mange mennesker bor de i lejligheden?

Arbejderfamiliens boliger i København

Læs teksten

I slutningen af 1800-tallet var halvdelen af alle boliger i København 1- og 2-værelses lejligheder. Der kom hele tiden flere og flere til København. Det var folk fra landet, der flyttede til byen for at få arbejde.

Men der var slet ikke boliger nok til alle. Så folk boede, hvor de kunne. Nogle måtte bo i kolde, fugtige kældre eller i mørke loftrum.

Der blev bygget mange nye boliger på dette tidspunkt i København. Boligerne blev bygget på Nørrebro, Vesterbro og Østerbro. Her flyttede arbejderfamilierne til.

I dag er der store gårde (en slags haver) mellem bygningerne i København. Men i 1800-tallet var der bygget helt tæt. Nogle lejligheder lå helt ud til vejen, andre lejligheder lå inde i baggårdene.

De dårligste lejligheder lå i baggårdene. De blev kaldt baghuse. Lejlighederne var små og mørke, og baggårdene var meget beskidte.

De fattigste familier boede i baghusene. De blev oftere syge end dem, der boede i forhusene, fordi de fik mindre luft og lys.

Foto: Arbejdermuseet & ABA

Arbejderfamiliens boliger i København

Spørgsmål til teksten

1. Hvor mange af alle boliger havde et eller to værelser i slutningen af 1800-tallet?
2. Hvorfor kom der hele tiden flere mennesker til København?
3. Var der boliger nok til alle?
4. Hvor flyttede arbejderfamilierne til?
5. Hvor lå de dårligste lejligheder?
6. Hvordan var lejlighederne i baghusene??
7. Hvorfor blev de fattige familier oftere syge?

Opgave 4

Bolig før og nu

Øverste foto: Arbejdermuseet & ABA

Arbejde før og nu

Udfyld figurene

Hvilket arbejde havde dine forældre og bedsteforældre?

mor

far

morfar

farfar

mormor

farmor

Opgave **6a**

Alle arbejder

Læs teksten

I familien Sørensen var det kun Peter Martin, der arbejdede ude. Dengang var det almindeligt at arbejde 10-12 timer om dagen. Man havde kun fri en dag om ugen, og det var søndag.

Karen Marie gik derhjemme. Hun passede børnene og hjemmet. Med tiden fik Karen Marie og Peter Martin 8 børn. Da børnene blev store nok, skulle de også arbejde. Alle i familien hjalp til og arbejdede, så de kunne klare sig.

Det var almindeligt dengang, at børn fra fattige familier både arbejdede og gik i skole. De arbejdede ca. 4-6 timer hver dag og gik i skole 4 timer om dagen.

Pigerne gjorde rent, passede børn, vaskede trapper eller arbejdede på fabrik. Drengene leverede varer for købmænd, arbejdede som mælkedrenge eller på fabrik.

Der var ikke køleskabe, så man købte ind hver dag. Mælk blev leveret af mælkedrenge tidligt om morgenen. Drengene løb op og ned af trapperne til lejlighederne med mælken i flasker.

Børnene fik ikke meget i løn, men alligevel var det vigtigt for familierne, at børnene også arbejdede.

Arbejdet var hårdt for børnene, men de var ofte meget stolte af at hjælpe familien.

I 1919 blev skoletiden længere for børnene og de fik mindre tid til at arbejde ved siden af.

Peter Martin, Karen Marie og fem af deres i alt otte børn. Foto: Arbejdermuseet & ABA

Opgave **6b**
Alle arbejder

Spørgsmål til teksten

1. Hvor mange timer arbejdede Peter Martin? _____
2. Hvad betyder det, at Karen Marie går derhjemme?
3. Hvor mange timer var det almindeligt, at børn arbejdede? _____
4. Hvorfor skulle børnene også arbejde?
5. Hvad lavede en mælkedreng?
6. Hvorfor købte man ind hver dag?
7. Hvad syntes børnene om at arbejde?
8. Hvad skete der i 1919?

Barn på familien Sørensens tid

Snak sammen

Forestil jer, at I er et af børnene i familien Sørensen. En søn eller en datter, der både arbejder og går i skole. Snak med hinanden om, hvordan en dag i barnets liv ser ud.

I kan fx snakke om:

Hvordan er det at gå i skole?

Hvordan tror I, det er at gå i skole?

Hvad lærer man mon i skolen?

Hvilken slags arbejde har barnet?

Hvad synes barnet om sit arbejde?

Hvad drømmer barnet om at lave som voksen? Det samme som forældrene?

Hvorfor / hvorfor ikke?

Brug billederne her og på næste side som inspiration

Foto: Arbejdermuseet & ABA

Opgave 7

Der var ikke meget plads i lejlighederne. Så børnene måtte lege udenfor. Foto: Arbejdmuseet & ABA

Børn og voksne arbejdere på en tobaksfabrik, 1894. Foto: Arbejdmuseet & ABA

Skriv om besøget på Arbejdermuseet

Skriv en mail til din ven Jakob

Hej,

... jeg hørte du var på museum med din klasse. Det lyder spændende.

Hvad var det for et museum?

Hvornår var I der? Hvem var du sammen med?

Var det spændende, synes du? Fortæl mere om det!

Kærlig hilsen

Jakob
